

اجتهاد

Adresse

Idjtihad Constantinople

Téléph: St. 865

XVIIIme ANNÉE

10 Fév. 1923 — No. 151

اداره خانه سی

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

« اون سکزننجی سنه تاسیسیه »

نومرو ۱۵۱ — ۱۰ شباط ۱۹۲۳

حیاتی، فلسفی، اجتماعی فکر غزته سی

ملتزلله برابر ملتزمك آت باشی بر کیده بیله جگنه امیدمن
چو فالور .

§ آرنابودلق حکومتی اصدار ایتدیکی بر قانون ایله
«بولغامیا» یی منع ایتشدر. آرتق آرنابودلقده تعدد زوجات
تاریخه قاریشان یر بدعت اولدی : صاغلام امین مائلر-که
قوی ملت لرك مایه سی و سرمایه سی در - وجود و فیض
بولاجاق در .

§ آرنابودلق حکومتی کتب دینیله، عرب لسانیه،
یازیل اولانلرده داخل ارلدینی حالد، لاتین حروفاتیله
یازیلوب باصیلماسنی تحت قراره آلمشدر . بعدما معناسی
اکلاماسه بیله عبارته دوغری اوقونماسی ممکن اولاجاق .
جناب حق قرآن کریمده «قرآنی عربجه اولارق انزال
ایتدک تاکه آکلایاسکز .» بویورور . شو حالد نزول
قرآن دن مقصدک آکلایشیلماق اولدینی باهردر . ترجمه
ومعنا شریفنک بزه تفهیم اولونماماسی آکلایشیلماز .

§ (صاری قامش) ده چیقان (وارلق) غزته سی، اداره مره
ییک واصل اولان ۲۱ کانون اول ۱۹۲۲ تاریخی نسخهنده
«ایران اسپرانتوی قبول ایدیور» عنوانی آلتنده شوسطرلری
یازیور :

«اسپرانتو لساننک رسمی وین الملل اولارق قبول ایدیله سی
آرزو ایدن (جمعیت اقوام) . جواباً (ایران) ک بوخصوصده
موافقی، ایران ک جمعیت اقوامده ممثلی (ذکاء الدوله) به تلفرافله
بیلدیرلشدر .»

بز بو طلب و موافقتک بویوک و یوکسک معناسی
بیوک بر حرمتله تقدیر ایدهرز . (ایران) ده مرحوم
معظمک روحی یاشامه باشلایور . بین الام تعارف و تفاهک
حصولی چاره لرندن اولاراق بین الملل بر لسان اولان
(اسپرانتو) دینلک تعمیمی چوق موافق کوروردی .
§ (وارلیق) غزته سنک ۲۵ کانون اول نسخهنده
«صنعتکارلره» عنوانلی منظومه شایان نظر در . :

شانی صاواش آرتق بیتدی ،

یونان یشیل بورددن کیتدی،

ملتک اک صوک امیددی

شیمدی سزده صنعتکارلر !

قطعه سیله باشلیور . بو منظومه ده شو قطعه ده وار :

بزی صاپان یا شاناق ..

دوغرومی تنبل اوطورماق ،

(نه نیسین) ی ، (آغیه ری) ی ، (تولستوی) ی ، (لونغ
فالو) ی ، (قارلایل) ی ، (کهنه) ی ، (شیلهر) ی ،
(لوبون) ی اوقومه یه سومه یه ، تعظیم ایتیه ، ترجمه ایتیه
و بودهاره طاعت حیرانیتیزی محافظه دوام ایتیمورمیدق ؟

اجتماعی و عمرانی ماردلر :

غازی مصطفی کمال پاشا و قاینلق — از میرده
[۳ شباط ۱۹۲۳] تورکیا بیوک ملت مجلسی محترم رئیسک
ایراد ایتش اولدینی بر نطقدن شو سطرلری آلیورز :
«شیمدی به قادر عدم موقتیتیزک سبی قادیئلره ارککارک
برلکده چلیشماماسی در . قادیئلرک هیئت اجتماعیه ده هم خصوصی
وظیفه لری واردر ، هم وظیفه عمومی مشترک لری واردر . وظیفه
بیتیه اوفاق بر شیدر . اصل مهمی والدله ک وظیفه سیدر . بر ملتک
ایلک مکتبی والدله ک فوجاغیدر ، ایلک تربیه بوراده وریلیر .
الله ک اسرایتدی-ملتک، قادین وارکک چله سی بوتون بواسره داخلدر .
عینی درجه ده علم و عرفان اکتساب ایته سیدر . بو کونکی سویه من ،
بوش کچن عصرلرک بزی معروض بیراندینی ضایعاتی تلافی غیر
قابلدر / شجعی باشقا ذهنیتده ، باشقا خلقته ده ، باشقا کالده انسانلر
یتشدرمه یی ز . بونلری بزه یاراته حق والدله دردر . مملکت ، استقلال ،
حاکمیت ... هر کوزل شی یالکیز قادیئلریمزک مساعیسندن ،
فضیلت و عرفاندن حصول بولاجقدر .»

بوسوزلر .. عصری ، حر و منور بین بر ذهنیتدن
وانحاق بویله محمولدار بر ذهنیتدن صادر اولایلیر . بو آکلایش
بو کوروش وحتی ، بر درجه یه قادر ، بویلیری معنوی
اطرافنده هیچ بر ذکا و فضیلتک لاقید قالماسی ، هیچ
بر شائقه و سائقه اعلا و اعتلایک کوتلی بر انجذاب و علاقه
ایله جانلنامماسی ممکن دکلدر . خسته لغمزک ، اجتماعی و
عمرانی خسته لغمزک منبعنه اشارت اولونیور . بیوک ، محق
و مستحق بر شکوه صاحبی شهادت پارماغی یارمه ک
اوزهرینه باصیور . ایشته دردمز ! دیور . شکوه ک شوکت
و قدرتی و یاراتچی فرمانفرمانلغی باشقا یرلرده شرح
و اثبات ایتشدر و ایدیورز .

اطرافنده (اجتهاد) ک دورایتدیکی اجتماعی عقیده لرندن
بری ده ربع عصردن بری شودر : شرقی غربک دوننده
براقان باشلیجه عامللردن بری دخی شرقده قادیئلک وضعیتیدر .
فقط مصطفی کمال ک بیاتنده کی قدرت نفوذ و تلقین
بزم کبی قانیلرک لسان و بیاننده بولونماز . متعالی و حر

بره بکرمی ورن طوراق

واردکن زده صنعتکارلار؟

(اجتهاد) ک مدیر و محور فکر لرندن بری ده استعمال
زراعی مسئله سیدر . منظومه نك صاحبی نظیف آلب بك
برخوردار اولسون .

۵۴ نومرولو و ۱۴ شاباط ۱۳۲۸ تاریخی (اجتهاد) ده
نشر اولونان (پرومته) عنوانلی اوزون بر منظومه من
شو قطعه ایله نهایت بولیوردی:

تو رسمك اوستنده یانان چلیکدن

قلیج دکل ؛ چکیچ، صابان یاپیلیر :

فلک ، ملك ، لشكر گجدی شیمدی بیل :

وجدان طابار وجدانلره طابیلیر .

(خیام) دن بر رباعی

می ایچمه وذوق ایچمه بنم آیینمدر .

دیندن و کفردن اوفاق اولق دینمدر .

کابیننی صوردم بو کیچه حسن ازلدن

نشئهك ، دیدی ، بیل عهد ایله ، کابینمدر .

سؤكودلی: قره عثمان

دون و یارین

۱۵۰ نجی نسخه دن مابعد

مؤلفی : کوستاولوبون مترجمی : عبدالله جودت

ایکینجی مبحث

بعضی قوم لرك قیاسی بسبقولومبیاسی

بوتون اقوام مشترک بر قاج سجهیه عرض ایدرلر ،
فقط بوتون لرك هرری ، اقوامی یکدیگرندن فریلاشدیران
بعضی خصوصی سجهیه لره ده مالک در . مثلاً انکلیزلرده
طوتدیفنی قویارماق . روس لره قراسزلق وعدم وضوح
کیبی .

بر قوم طرفندن اشیانک کورولوشی ، طرز رؤی
او قومک ذکاسندن زیاده مزاج بسبقولومبیاسینه یعنی
سجهیه سینه مربوطدر . عالم خارجی نك تنبیهاتی آلتنده
قومک صورت تأثرین بوسجه تعیین ایدر .

هر قومک دیگر ملت لر طرفندن قبول اولونه مایاجاق

درجده شخصی بر حقوق ، اخلاق و عدالت مفکوره سی ،
وارددر . بسبقولومبیاسی قانونک بیلیمه مه سی بر چوق
مستملک لرك الحطاطنی وجوده کتیردی .

اقوامک بعضی سجهیه لری ، تاریخیلرینک بوتون مدت
دوامنجه پایدار اولور . (تاوان Tavanne) و یقونتی
ژان دووو Jean de Saulx داها (دووونجی شاول)
زماننده « متحد قالدینی زمان مغلوب ایدیله مه یین (فرانسه) ،
امیدسز کورونورکن ایشلر دائماً دوزلتیه بیلین بیر
مملکت در » دییوردی .

بر قوم کندیسینه رهبر اولان فکرلری لایموت تسمیه
ایتمکده سربست در ؛ فقط بوفکرلری ، باشقا ذهنیه
مالک دیگر ملت لره قبول ایندیرمه یه اصلا حق یوقدر .
زورله قبول ایدیلک ادعاسنده بولونماق شرطیه سیاسی
« مه تافزیک » دینی مه تافزیک قادر شایان حرمت در .
بک ساده و برقاج اساسلره اداره ایدلکده بولونماقله
برابر (بالقان) لی لرك روحی بدایت حربده ، اوروپالی
دیپلومات لرك اکثرنجه بیر سر قالدی . چونکه بو
دیپلومات لر کندی منطقلرینک قواعدیه نوروحی محاکمه
ایتمک ادعاسنده عناد ایتدیلر .

اوروپا حربی « بیر قوم ، درین استحال لره اوغرا تماق سزین
باشقا بر عرق تشکیلاتی ، صناعاتی ، لسانی ، دینی
قبول ایده من » قانون تاریخی سینه یکی تأییدلر تدارک
ایده جلکدر . الهلریله بودورلو تحول لره محکوم درلر .
هندی (بوددا Bouddha) ، (چین) ه نقل ایدیلنجه
هان چین بر الوهیت سجهیه سنی آلدی . کتاب مقدسک
(انکلتزه) یه وارن (ژه هووا Jéhovah) سی دنیایی
(انکلتزه) نك منفعتنه اداره ایدن بر انکلیز تا کریسی
اولدی . خریستیان لرك « جرمن » لر طرفندن قبول
اولونان مشفق وحلم « خدا Dieu » سی ، ضعیف لره
قارشی مرحمتسز ، قوی لر حقننده بر حرمت ،
خونخوار و مدھش بیر الوهیه استحال ایتدی .

مابعدی وار

نجم استقبال مطبعه سی مدیر مسئول: منیر سلیمان